

■ Εργαστήριο καλλιτεχνικής βιβλιοδεσίας

Απευθύνεται σε εφήβους και ενηλίκους από 16 ετών. Οι κύριοι τομείς που θα διδαχτούν είναι η γαλλική τεχνική – πρακτική άσκηση για το κάλυμμα με υφάσματα και χαρτιά βιβλιοδεσίας. Παράλληλα οι συμμετέχοντες θα μάθουν πώς να συντηρούν τα βιβλία και απλούς κανόνες φροντίδας – προστασίας του βιβλίου, κάνοντας πρακτική με τα βιβλία της βιβλιοθήκης του Δήμου. Διάρκεια 7 μήνες με 2,5 ώρες την εβδομάδα. Οι συναντήσεις θα γίνονται κάθε Δευτέρα, ώρα 19:00-21:30 ή Τρίτη, ώρα 18:00-20:30 στο χώρο του «Αετοπουλείου» Πολιτιστικού Κέντρου του Δήμου Χαλανδρίου στην Φιλικής Εταιρείας 12 & Τομπάζη 18.

Υπεύθυνη: Γεωργίου Στέλλα, τηλ: 6980 474768

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ:

■ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΤΑΔΙΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΕΝΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Γαλλική τεχνική – Κάλυμμα

1. **Το ξήλωμα του βιβλίου** είναι η εργασία με την οποία θα χωρίσουμε το βιβλίο από το εξώφυλλό του, όπως επίσης και τα τυπογραφικά το ένα από το άλλο.
2. **Το καθάρισμα** είναι η εργασία εκείνη κατά την οποία απαλλάσσουμε τα τυπογραφικά από κάθε ίχνος παλιάς κόλλας.
3. **Λευκά φύλλα** ονομάζουμε ένα τετράφυλλο τυπογραφικό που προσθέτουμε στην αρχή και στο τέλος του βιβλίου και είναι απαραίτητα στα δεμένα βιβλία. Η γαλλική

ονομασία των λευκών φύλλων είναι **"gardes"** δηλαδή φύλακες, γιατί προστατεύουν από τις μεγάλες καταστροφές το κυρίως θέμα του βιβλίου. Το χρώμα και την υφή των λευκών χαρτιών τη διαλέγουμε έτσι ώστε να ταιριάζει με το χρώμα των φύλλων του βιβλίου.

4. **Το ξάκρισμα** είναι η εργασία εκείνη με την οποία θα κοπούν τα τυπογραφικά στο κάτω και στο μπροστινό μέρος ένα-ένα στη ψαλίδα.
5. **Το πριόνισμα** είναι η εργασία με την οποία δημιουργούμε τις κατάλληλες εγκοπές στα τυπογραφικά για το ράψιμο.
6. **Το ράψιμο** είναι η εργασία με την οποία τα ως τώρα ελεύθερα τυπογραφικά θα συνδεθούν μεταξύ τους και θα αποτελέσουν το κυρίως σώμα του βιβλίου μας.
Το ψαροκόλλημα είναι το κόλλημα της ράχης του βιβλίου με μια λεπτή στρώση κόλλας που τη βάζουμε για να σταθεροποιήσουμε το ράψιμο. Το όνομα αυτό το πήρε από τη κόλλα που χρησιμοποιούσαν οι βιβλιοδέτες, την ψαρόκολλα.
7. **Το σφύρισμα** είναι η εργασία με την οποία η ράχη του βιβλίου θα πάρει τη καμπύλη μορφή της, ενώ συγχρόνως θα δημιουργηθούν τα λούκια που θα δεχτούν τα χαρτόνια.
8. **Η τέλα** είναι ένα είδος γάζας κολληρισμένης με αραιή ύφανση που θα κολληθεί στη ράχη και θα βοηθήσει να διατηρήσει το σχήμα που της δώσαμε και να τη στηρίξει ακόμα περισσότερο.
9. **Τα κεφαλάρια** παλαιότερα ήταν οι λαβές από τις οποίες τράβαγαν τα βιβλία από τη βιβλιοθήκη ή το σημείο που τα έδεναν με αλυσίδα για να τα προστατέψουν από τη κλοπή. Τώρα η χρήση τους είναι καθαρά διακοσμητική.
10. **Επιλογή και κόψιμο των χαρτονιών:** Το πάχος του χαρτονιού εξαρτάται από το μέγεθος του βιβλίου. Αυτό που πρέπει να προσέξουμε περισσότερο είναι τα νερά του χαρτονιού για να μην έχουμε μελλοντικά σκευρώματα του χαρτονιού.
11. **Το κατάστρωμα και ο σκελετός** θα μας βοηθήσει να συνδέσουμε τα χαρτόνια και αποτελείται από ένα κομμάτι κραφτ και ένα κομμάτι χαρτόνι γκρι-γκρι, τη ψευδοράχη. Αυτός είναι ο σκελετός του εξωφύλλου του βιβλίου μας.
12. **Το ντύσιμο** του σκελετού είναι το πιο ενδιαφέρον σημείο της δουλειάς μας, που όμως δεν είναι και το πιο δύσκολο. Έχουμε στα χέρια μας το σκελετό που θα καλυφθεί από ένα συνδυασμό χρωμάτων και υλικών, τα οποία διαλέξαμε, και θα μας δώσει την εικόνα που θα παρουσιάζει το εξώφυλλο του βιβλίου στο τέλος. Ο συνδυασμός των υλικών και των χρωμάτων μπορεί από μόνος του να καθορίσει το ύφος του περιεχομένου ή την εποχή.
13. **Το πέρασμα** είναι η ένωση του σώματος του βιβλίου με το εξώφυλλο. Θέλει ιδιαίτερη προσοχή, κυρίως αν έχει γίνει κάποιο λάθος στα προηγούμενα στάδια.
14. **Διακόσμηση – Χρυσώμα:** Για να κάνουμε τα χρυσώματα σε ένα βιβλίο χρειαζόμαστε τα γράμματα και τα κοσμήματα που είναι φτιαγμένα από μπρούτζο, χρησιμοποιώντας φύλλο χρυσού ή μπρούτζινα (φύλλο από μπρούτζο).
Εκτός από Γαλλική τεχνική – Κάλυμμα υπάρχουν και άλλες κατασκευές που μπορούν να διδαχτούν, όπως την κατασκευή κουτιού, και άλλα είδη βιβλιοδεσίας που υπάρχουν και θα μπορέσουν να διδαχτούν αργότερα ανάλογα με την επιθυμία το επίπεδο των μαθητών.

■ ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥΣ

Βυζαντινή βιβλιοδεσία

- Τα τυπογραφικά στη βυζαντινή βιβλιοδεσία είναι στο ίδιο ακριβώς μέγεθος με τα εξώφυλλα.
- Ράβονται σε 2 δόσεις. Τα πρώτα μισά με το εμπροστόφυλλο και τα δεύτερα μισά με το οπισθόφυλλο. Στο τέλος τα ενώνουν.
- Η τέλα καλύπτει το μισό εμπροστόφυλλο και το μισό οπισθόφυλλο όταν είναι δέρμα. Όταν είναι με ύφασμα από βελούδο ή μετάξι, τότε η τέλα καλύπτει όλη την επιφάνεια των εξωφύλλων.
- Το ξύλο που μεταχειριζόμαστε συνήθως είναι από καρυδιά, μηλιά, κερασιά ή οξιά ψημμένα.
- Το πριόνισμα στη βυζαντινή βιβλιοδεσία γίνεται με σφυρί και με καλέμι

Αγγλική βιβλιοδεσία

- Προετοιμάζουμε τα χαρτόνια πολλές μέρες πριν. Λαμινάρουμε 2 χαρτόνια, το ένα λεπτό και το άλλο χοντρό και τρία λεία χαρτιά. Κόλλα σύνδεσης: αλευρόκολλα
- Προετοιμάζουμε τα λευκά χαρτιά μαζί με τα χρωματιστά ενισχύοντάς τα στη ράχη με μια δερμάτινη λωρίδα, πριν ραφτεί το βιβλίο.
- Γυαλοχαρτάρισμα χαρτονιών σε σχήμα μαξιλαριού.
- Πέρασμα των χαρτονιών με κορδέλες και όχι με σπάγγους (κερδίζουμε καλύτερο άνοιγμα στο βιβλίο).
- Το αγγλικό κεφαλάρι πλέκεται πάνω σε πλακέ δερμάτινες ταινίες.
- Για ψευδοράχη χρησιμοποιούμε ένα χάρτινο σωλήνα, όπου η μία πλευρά του κολλιέται πάνω στη ράχη του βιβλίου.
- Ενισχύουμε τη ράχη εσωτερικά με λινό ύφασμα που μπαίνει ανάμεσα στις κορδέλες.

Γαλλική βιβλιοδεσία

- Το γαλλικό κεφαλάρι γίνεται με μεταξωτές κλωστές και είναι μονό ή διπλό. Το δέρμα στις γωνίες πρέπει να γίνει πολύ λεπτό για να δουλευτεί πλισέ.
- Η ράχη ενισχύεται με τέλα και με πολλά χαρτιά κράφτ, με αποτέλεσμα να μην έχουμε καλό άνοιγμα του βιβλίου.
- Η ψευδοράχη δεν είναι κολλημένη στη ράχη.
- Φοδράρουμε τα χαρτόνια εσωτερικά.

Κοπτική βιβλιοδεσία

- Δεν υπάρχει ψευδοράχη και έτσι το ράψιμο στη ράχη φαίνεται.
- Κεφαλάρι κοπτικό.
- Έχουμε πολύ καλό άνοιγμα του βιβλίου στις 180 μοίρες.

Κινέζικη βιβλιοδεσία

- Ράβεται εξωτερικά το σώμα του βιβλίου μαζί με τα εξώφυλλα φαίνονται όμορφα οι σπάγκοι.
- Δεν έχουμε καθόλου καλό άνοιγμα

Γοτθική βιβλιοδεσία

- Το κυριότερο χαρακτηριστικό της είναι το γοτθικό κεφαλάρι. Είναι πάρα πολύ όμορφο και πλέκεται με μια λεπτή και πολύ μακριά λωρίδα δέρματος που ενώνει το εξώφυλλο μαζί με το σώμα του βιβλίου.
- Το ράψιμο γίνεται πάνω σε δέρμα και έτσι έχουμε εξογκώματα.
- Η ράχη του εξωφύλλου είναι κολλημένη πάνω στη ράχη του βιβλίου.
- Στη ράχη ανάμεσα στις κορδέλες , κολλάμε δέρμα.

Ισλαμική βιβλιοδεσία

- Το ισλαμικό κεφαλάρι γίνεται με 2 μεταξωτές κλωστές, σχηματίζοντας ένα σχέδιο ψαροκόκαλο.
- Χαρακτηριστική προέκταση – κλείστρο σε σχήμα φακέλου.

Βιβλιοδεσία Bradel ή δανέζικη

- Πήρε το όνομά της από το Γερμανό Bradel. Λέγεται επίσης πρόχειρη ή οικονομική βιβλιοδεσία. Χρησιμοποιούμε χαρτί ή ύφασμα και στις άκρες των γωνιών και στη ράχη ενισχύουμε με δέρμα.
- Προετοιμάζουμε τα χρωματιστά χαρτιά πριν το ράψιμο.
- Στρογγυλεύουμε τη ράχη και κάνουμε το λούκι στις 45 μοίρες.
Για να κάνουμε μία καλαίσθητη βιβλιοδεσία, χρειάζεται ευσυνειδησία, υπομονή, πείρα και αγάπη. Πρέπει να παντρέψουμε το αντικείμενο με την ιδέα, την ύλη με το πνεύμα.

■ **Η Στέλλα Γεωργίου** σπούδασε βιβλιοδεσία στο Εργαστήριο Βιβλιοδεσίας Τέχνης του ΕΛΚΕΔΕ με βασικούς δασκάλους την Φρόσω Γανιάρη και τον Γιώργη Βαρλάμο.

Εργάστηκε στις εκδόσεις Γαβριηλίδη για πέντε χρόνια. Παράλληλα συνεργάστηκε και με άλλους εκδοτικούς οίκους.

Βιβλιοδέτησε τα 26 συλλεκτικά "ΑΛΦΑ ΒΗΤΑ" του Seamus Heaney για τις εκδόσεις Ιστός.

Δίδαξε βιβλιοδεσία στο ΚΕΚ Ηριδανός και

πειραματίστηκε με παιδιά του δημοτικού σε διάφορες τεχνικές της βιβλιοδεσίας.

Μεταξύ άλλων, συνεργάστηκε με το Μέγαρο Μουσικής, την εταιρεία COCO MAT και τον Όμιλο ΙΑΣΩ στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση χρηστικών αντικειμένων για τα μέλη τους.

Την εμπιστεύονται γνωστοί φωτογράφοι για την δημιουργία εξειδικευμένων και ποιοτικών φωτογραφικών ALBUM όπως η Ζωή Γαμπιεράκη και η εταιρεία MIND ART.

Έχει παρουσιάσει έργα της σε ατομικές και ομαδικές εκθέσεις.

Είναι μέλος του Επιμελητηρίου Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος από το 2012.